

**בית הדין העליון
של ההתאחדות לכדורגל**

ד"נ 1/18

המבקשת: הפועל דלית אל כרמל
עיי עו"ד חלבי

- נגד -

המשיבים: 1. ההתאחדות לכדורגל
עיי עו"ד ניר רשף

2. הפועל טירת הכרמל
עיי עו"ד גולדברג

פסק דין

עו"ד אסף הדסי

א. כללי

1. בפנינו דיון נוסף על החלטת בית הדין העליון מיום 27.12.17, בכל הנוגע למשחק שנערך ביום 24.11.17 (להלן: "המשחק") בין המבקשת ובין המשיבה 2, ובו שותף בשורות המשיבה 2 השחקן שגיא פיצחדזה (להלן: "השחקן").
2. בפסק דינו, קיבל בית הדין העליון את ערעורה של המשיבה 2, כנגד החלטת בית הדין המשמעותי (כבי הדיינית זועבי – פהאום) מיום 6.12.17, אשר הרשיע את המשיבה 2 בעבירות המיוחסות לה (שיתוף שחקן שלא כדין), וגזר עליה קנס כספי בסך 5,000 ₪.
3. כמו כן קבע בית הדין העליון כי לאור זיכוי המשיבה 2 מחמת הספק, אין מקום להתערב בתוצאה כפי שהושגה בשדה המשחק.
4. על פי החלטת כבי נשיא בית הדין מיום 16.1.18, אושרה הבקשה לדיון נוסף, בקשה אליה הצטרפה גם ההתאחדות, ולפיכך שמענו באריכות את נציגי הצדדים בדיון שהתקיים בפנינו ביום 31.1.18.
5. נציין כי באופן חריג בדיוני בית הדין העליון בכלל, ובדיון נוסף בפרט, שמענו במהלך הדיון גם את עדותו של איש המחשבים של ההתאחדות מר אורן נזרי, אשר הצביע בפנינו של היבטים שונים הנוגעים לשימוש בפורטל ההתאחדות.

ב. תמצית העובדות הדרושה להכרעה

6. המשחק נשוא הערעור נערך כאמור ביום 24.11.17 ובו שותף השחקן בשורות המשיבה 2.
7. קודם למשחק אירעו האירועים כדלקמן:
  - 7.1 ביום 27.10.17 הורחק השחקן במהלך משחק ליגה.
  - 7.2 עקב תקלה ברישום דוח השופט, לא הועמד השחקן לדין באופן מידי אלא רק ביום 15.11.17.
  - 7.3 בינתיים, לא שותף השחקן בשני משחקים – האחד ביום 3.11.17 (הרחקה אוטומטית) והאחר ביום 7.11.17.
  - 7.4 ביום 15.11.17 עמד השחקן לדין בבית הדין המשמעתי ועונשו נגזר להרחקה לשני משחקים, **כולל ההרחקה האוטומטית**.
  - 7.5 השחקן, ובעיקר הקבוצה, טענו כי לאור העובדה כי השחקן ריצה בפועל עונש הרחקה לשני משחקים (3.11.17 ו- 7.11.17), הרי קודם למשחק נשוא הערעור פנו לגבי דפנה דוידוביץ (רכות הליגות בהתאחדות) ובשלב מאוחר יותר בדקו בפורטל ההתאחדות, שם התברר כי **השחקן רשאי לשחק**.
  - 7.6 רק בעקבות בדיקה זו (אשר העתק צילומי שלה נמסר אף לעיוננו) שותף השחקן ביום 24.11.17.
8. בית הדין המשמעתי לא קיבל עמדתה זו של המערערת, וקבע בהחלטתו, לאחר בדיקה עם מנהל ליגות א' – ג' מר גיא גולדפרב, וטכנאי המחשבים העוסקים בנושא הפורטל, כי הן על הקבוצה והן על השחקן היה לבדוק היטב אפשרות שיתופו, וכי מבחינה תקנונית, לא ניתן לקבל ריצוי עונש למפרע טרם גזירת העונש בבית הדין, כפי שעשתה המערערת.
9. לעומתו, בית הדין העליון (הדיינים א. קליין והח"מ) סברו כי יש מקום בנסיבות העניין לזכות את המערערת, ולו מחמת הספק, תוך שהדגיש כי לא נראה כי יש מקום לפקפק בתום ליבה של המערערת, וכי במידה ואכן הסתמכה על הרשום בפורטל ההתאחדות, הרי בנסיבות המיוחדות של מקרה זה יש מקום לזכותה, ולו כאמור מחמת הספק.
10. לא למותר לציין כבר בפתח הדברים כי עיקר המחלוקת בענייננו נוגעת לתוצאות המשחק, אשר הסתיים בנצחונה (על המגרש) של המשיבה 2.

ג. טענות הצדדים

11. הן במסגרת הבקשה לדיון נוסף, והן בדיון שבפנינו, תמכו הן המבקשת והן ההתאחדות, כל אחת מטעמיה, בהחלטת בית הדין המשמעתי, ובעיקר בתוצאה האופרטיבית - היינו קביעת הפסד טכני למשיבה 2, בגין שיתוף השחקן שלא כדין.

21. מדובר בקביעה המתייחסת לנסיבות הספציפיות של מקרה זה, ואשר עם כל הכבוד הראוי, איננה יכולה להוות עילה לשינוי התוצאה במסגרת דיון נוסף.
22. בהיבט העקרוני, מוכן אני להניח, לטובתה של המבקשת, כי אכן שיתופו של השחקן במשחק נשוא עניינו היה שגוי, וכי מבחינה תקנונית, היה עליו לרצות עונש של משחק אחד נוסף, בהתאם להחלטת בית הדין המשמעתי מיום 15.11.17.
23. מטבע הדברים, אותו משחק נוסף אמור להיות לאחר ובעקבות החלטת בית הדין המשמעתי, ולא לפניו.
24. עוד מוכן אני להניח, לטובתה של המבקשת, כמו גם ההתאחדות, כי בחיבת העקרוני יש צדק בטענתם לפיה אין קבוצה רשאית לעשות "שבת לעצמה", ולהחליט על דעת עצמה על מועדי ריצוי העונש בכלל, ועוד בטרם נגזר דינו של השחקן בפרט.
25. יחד עם זאת, בעיני קביעות עקרוניות אלו אין בהן בכדי לשנות את שאלת הרשעתה של המשיבה 2 בנסיבות המיוחדות והחריגות של מקרה זה.
26. עצם העובדה כי בית הדין המשמעתי, בית הדין העליון בהרכב רגיל, ובית הדין העליון בהרכב מורחב, נדרשו למסכת עובדתית מורכבת, ולהיוועץ באנשי מחשבים על מנת להבין את אופן פעילותו של פורטל ההתאחדות – היא הנותנת כי יש מקום במקרה דנן לזכות את המשיבה 2 ולו מחמת הספק.
27. אוסיף ואומר עוד כי לגבי קבוצה מליגה ב', שאיננה שולטת ברזי התקנון על בוריו, ופועלת באופן סביר באמצעות פנייה לאנשי ההתאחדות המוסמכים, המפנים אותם להעזר בפורטל, ומשעה שאכן הפורטל הראה כי השחקן רשאי לשחק במשחק, יוצרת למשיבה 2 במקרה דנן הגנת הסתמכות, כמו גם הגנת תום לב גם במקרה בו התברר בדיעבד כי הרישום בפורטל עצמו היה שגוי.
28. כפי שפורט לעיל הרי נושא הפורטל בכללותו הינו תחום חדש יחסית, אשר אינו מעוגן כלל בתקנון, ומציג אתגרים לא מעטים בפני המערכת המשפטית בהתאחדות. דומה כי בחיבת הרחב, עם ההתפתחות הטכנולוגית, יש לעודד את השימוש בכלי זה בשורה של היבטים הנוגעים לניהולו של ענף הכדורגל, וגם משום כך יש לאפשר לקבוצה להנות מהספק גם משעה שהשימוש בו נעשה באופן שגוי.
29. לכך יש להוסיף את העובדה כי כלל הטיפול בתיק זה סבל ממחדלים ותקלות שונות, החל בדו"ח השופט השגוי במשחק בו הורחק השחקן, עבור לעובדה כי הדיון המשמעתי הראשון בעניינו נערך רק כשלושה שבועות לאחר המשחק בו הורחק, המשך בעובדה כי פסק דינו של בית הדין המשמעתי מיום 15.11.17 אינו חד משמעי, וכלה בעובדה עליה אין מחלוקת לפיה תקלה בלתי ברורה חלה בפורטל ההתאחדות. רצף זה של תקלות, שהינו חריג, יוצר גם הוא טעמי את אותה הגנה למשיבה 2, ומצדיק את זיכוייה מחמת הספק.

30. לפני סיום אציין עוד כי גישתי העקרונית, אשר מצאה ביטוייה בפסיקות רבות של בית הדין העליון, הינה להעדיף כי הכרעות ספורטיביות יתקבלו וייקבעו בשדה המשחק, ולא באמצעות פלפולים משפטיים.
31. רוצה לומר, כי גם אם הייתי מגיע למסקנה כי היה מקום להרשיע את המשיבה 2 במקרה דנן בעבירה של שיתוף שחקן שלא כדין (וכאמור בית הדין העליון החליט לזכותה), עדיין לגישתי אין ולא היה מקום להתערב במקרה זה בתוצאה כפי שהושגה בשדה המשחק, ויש מקום להותירה על כנה.
32. סוף דבר – לו דעתי נשמעת, הייתי מותיר על כנה את החלטת בית הדין העליון מיום 27.12.17.

פרופ' מיגל דויטש

1. קראתי בעיון את חוות דעתו של חברי הנכבד, עו"ד אסף הדסי. חוששני כי לא אוכל להצטרף לעמדתו. דעתי היא כי היה מקום להרשיע את המשיבה 2 ולהחיל את הכלל בדבר הפסד טכני כתוצאה משיתוף שחקן שלא כדין.
2. אציין תחילה, כי בהינתן העובדה כי סוגיית הקביעה של הפסד טכני בעקבות שיתוף שחקן שלא כדין שבה ועולה בדיונים המשמעותיים, בצדק נקבע כי יקום דיון נוסף בתיק זה, בתקווה כי יהיה בהכרעה שתתקבל כדי לתרום לגיבוש עמדה קוהרנטית בנדון.
3. הפרשנות לסייג תום הלב, בפסק הדין שנפסק בערעור, מרחיבה אותו לטעמי באופן מרחיק לכת. אם עמדה זו תיוותר בעינה, המשמעות תהיה כי קביעת הפסד טכני עקב שיתוף שלא כדין תחייב הוכחת אשמה של הקבוצה. איני סבור כי זו פרשנותו הנכונה של התקנון ואיני סבור כי מדיניות זו היא רצויה.
4. נראה, כי לב המחלוקת טמון בתפיסת העולם ביחס למשמעות האימרה הידועה בדבר עדיפות קביעת התוצאה במגרש הספורטיבי על פני קביעתה במגרש המשפטי. אכן, יש לקדם את הערכים הספורטיביים. דא עקא, יסוד-מוסד לערך הספורטיבי של משחק כדורגל טמון בעקרון השוויון. שיתוף שלא כדין של שחקן משמיט את הקרקע תחת עקרון השוויון והערך הספורטיבי של המשחק: קבוצה אשר משתפת שחקן שלא כדין זוכה ליתרון בלתי הוגן על פני הקבוצה אשר נהגה כדין. הותרת התוצאה של המשחק בעינה אינה מובילה להעדפת הערך הספורטיבי על פני "פלפולים משפטיים", כהגדרת חברי הנכבד, עו"ד הדסי. היא מעניקה יתרון בלתי ספורטיבי לאחת הקבוצות.
5. כמובן, מידת היתרון שהופקה בפועל משיתוף שלא כדין יכולה להיות רבה או מעטה, לפי העניין, אולם פתיחת הדלת לעיון בשאלה "מה היה קורה אלמלא" (השיתוף שלא כדין) אינה מתקבלת על הדעת וגם חברי, בצדק, אינו מציע לתלות את ההכרעה בסוגיה זו.

6. בפסק-הדין בערעור נקבע כי התקיים ספק ביחס ללגיטימיות השיתוף של השחקן פיצחדזה, אשר הצדיק זיכוי. לטעמי, קביעה זו שגויה בשני היבטים: ראשית, לא יכול היה להיות ספק ספיקא לגבי השאלה מהו גזר הדין שנקבע על ידי ביה"ד המשמעתי. נקבעה הרחקה לשני משחקים, תוך ניכוי ההרחקה האוטומטית. אילו גזר הדין היה נכון להתחשב ב"הרחקה העצמית" (לכאורה), לא היה קל מלומר כי הרחקה עצמית זו נזקפת על חשבון המשחק הנוסף, כך שעונש ההרחקה כבר קוים בעבר במלואו ואין לו השלכה עתידית. אין רמז כלשהו לכך בגזר הדין. נהפוך הוא: גזר הדין הוא חד-משמעי. ברי לגמרי כי קיימת בו הרחקה רלוונטית לעתיד, מכאן ואילך. הקבוצה טענה בפני ביה"ד המשמעתי את טענת ה"הרחקה העצמית" (כאשר אף לא הובררה באופן מוכח סיבת ההיעדרות). משטענה זו לא אומצה, ביקשה המשיבה 2 לקרוא בגזר הדין את שרוחק הימנו כמרחק מזרח ממערב, והוא כי יש לנכות "הרחקה עצמית" זו מן העונש. שנית, גם אילו היה קיים בנדון ספק, מדובר בספק בעניין שבדין, ולא בעובדות. מכאן, כי שומה היה על ביה"ד להרשיע את המשיבה 2 בעבירה בגין שיתוף שלא כדין.

7. האם נסיבות הארוע בעניינו מצדיקות החלה של סייג תום הלב באופן אשר ימנע הפסד טכני? טענת המשיבה 2 נשענת על הבדיקה בפורטל ההתאחדות וההפנייה לפורטל על ידי רכזת הליגות.

אעיר, תחילה, כי העובדה שהשחקן הועמד לדין באיחור-מה, אינה רלוונטית לעניינו. משנגזר הדין כפי שנגזר, היה על המשיבה 2 לקיים את ההחלטה.

8. אני בדיעה כי "רוחב הפס" הראוי של חריג תום הלב הוא צר, והחלתו מחייבת זהירות מופלגת. הפורטל עצמו מציין כי אין לסמוך על המידע המצוי בו כמידע מחייב ואין מידע זה מהווה תחליף לבדיקה עצמאית. אכן, נראה כי קיימות בפורטל טעויות לא מעטות והדבר גם בא לידי ביטוי במקרים קודמים שנדונו בפנינו. ראוי כי ההתאחדות תבחן את אופן ההתמודדות עם מצב זה. בכל אופן, אין מקום להשתית עליו חריג צר כחריג תום הלב, אלא אם כן המערך הנסיבתי הכולל תומך בכך. בהינתן העובדה כי גזר הדין בעניינו הוא חד-משמעי ואינו מותיר מקום לספקות, היה על המשיבה 2 להבין כי גזר הדין לא יכול ש"יתאדה" סתם כך וכי הפורטל אינו משקף נכונה את המצב המשפטי. באשר לטענת הנסמכת על דברי רכזת הליגות, אני מבין כי מדובר בהפנייה כוללנית לפורטל על ידי רכזת הליגות, כאשר המשיבה 2 פנתה אליה, כמקור לשאלות מינהליות. נראה כי הרכזת ביקשה שלא להזקק לגוף השאלה שהועלתה, לא ניתחה את גזר הדין הקונקרטי ולא הוצגו לפני טעמי הספקות הפרשניים אשר לטענת המשיבה 2 התעוררו בה. גם בכך לא די על מנת להצמיח טענת הגנה תקפה מכוח סייג תום הלב. אכן, ככל שמדובר בשאלות מנהליות גרידא, כגון מועד משחק, פעולות רישומיות שבוצעו על ידי ההתאחדות עצמה וכיוצא באלה, עשוי להיות לפורטל משקל מוגבר. לא כך הדבר כאשר מדובר בפרשנות משפטית לעונש אשר נגזר, המצוי בידי הקבוצה וגלוי בפניה, ובוודאי כך כאשר גזר הדין הוא חד-משמעי.

9. ועוד: גם כאשר מתקיים בנסיבות הולמות החריג הצר של תום הלב, יש לחדד את התוצאות אשר ראוי לגזור מכך. ללא קשר למומנט ענישתי כלשהו, אין אפשרות בכל מקרה להותיר בעינה את התוצאה של משחק אשר בו השתתף שחקן שלא כדין. מבחינה ספורטיבית, הדבר ייצור עיוות וחוסר צדק בסיסי. התוצאה במקרה כזה אינה משקפת באופן הוגן את כוחן היחסי של הקבוצות המתמודדות. קיום תום לב עשוי להשפיע על השאלה מה יהיה התחליף לתוצאות המשחק – האם הפסד טכני או משחק חוזר. בהקשר זה קיימת נפקות למצב האשמה של הקבוצה. בהיעדר תום-לב, תועדף בהכרח החלופה הראשונה; בהתקיימו – עשוי ביה"ד לאמץ את החלופה השנייה, לאחר שקילה נסיבתית כוללת. יש לזכור כי קביעתו של משחק חוזר אינה עניין של מה בכך. הדבר משבש את המהלך הסדיר של המשחקים ומטיל מעמסה משמעותית על הקבוצה האחרת. ראוי ליישם חלופה זו במשורה בלבד.
10. בענייננו, כאמור לעיל, איני סבור כי התקיים מבחן תום הלב, ברמתו האובייקטיבית. גם אם יוצאים מן ההנחה כי המשיבה 2 סברה משום-מה, למרות הנוסח החד-משמעי של גזר הדין, כי הוא אינו מטיל על הקבוצה עונש הרחקה כלשהו לעתיד, הרי שמסקנה כזו היא תוצאה של התרשלות חמורה של המשיבה 2, אשר הבדיקה בפורטל וההפנייה הכוללנית שנעשתה אליו אינן יכולות לסלקה. אזכיר שוב, כי הפורטל עצמו מציין כי יש לערוך בדיקות עצמאיות ואין הוא מהווה תחליף לבדיקות כאלה. המקרה שבפנינו אינו עומד בסטנדרט המחמיר אשר יש להפעיל לשם הכרה בסייג תום הלב, כשולל הפסד טכני.
11. בסיכומו של דבר, אם כן, אציע כי פסק הדין בערעור יבוטל וייקבע הפסד טכני למשיבה 2.

השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב

1. לאחר לבטים לא מעטים, החלטתי להצטרף לדעתו של חברי, פרופי מיגל דויטש, לבטל את פסק הדין בערעור, ולהשיב את החלטת הדיינית המלומדת בביה"ד המשמעתי, על כנה – הן באשר להרשעת המשיבה 2, והן באשר לקביעת הפסד טכני.
2. הנני סומך ידיי על האמור בסעיף 6 לחוות דעתו המלומדת והמנומקת היטב של חברי, ואוסיף משלי. החלטת ביה"ד המשמעתי בעניינו של השחקן שגיא פיחזודה (תיק 99401; הדיינית וופא זועבי פאהום), הייתה ברורה וחד משמעית, לאמור: "אני מחליטה להשית על הנאשם עונש של הרחקה לשני משחקים כולל הרחקה אוטומטית". בשום מקום לא נאמר או נרמז בהחלטה, כי ענש ההרחקה יחול רטרואקטיבית, גם על המשחק מיום 7.11.17, בו בחר השחקן מרצונו שלא להשתתף, או שמא לא שותף – וטעמיו עימו.
3. עוד יצוין, כי בעדותו בפני הדיינית במהלך הדיון המשמעתי, אמר השחקן כי: "אני ריציתי את העונש שלי, בזה שלא שיחקתי משחק לאחר מכן...". דהיינו, סביר להניח שהדיינית הייתה ערה לעובדה זו, ובכל מקרה לא פסקה כי עונש ההרחקה יחול רטרואקטיבית. ועוד – מה היה יותר פשוט

מצד השחקן לבקש מהדיינית להבהיר את ההחלטה, ולשאול אותה שאלה פשוטה ביותר – ממתני חל ענש ההרחקה!!!

4. במצב דברים זה – ונוכח ההחלטה הברורה והחד-משמעית של ביה"ד המשמעתי –

לא הייתה כל הצדקה לפנות להתאחדות או לפורטל כדי לבקש "הבהרות", כביכול להחלטה, המובנת מאליה. נראה לי כי הפנייה לפורטל וההסתמכות על טעות (באג) בפורטל, נעשתה שלא בתום לב, בבחינת מעשה התחכמות בניסיון לעקוף את החלטת ביה"ד המשמעתי.

בכך, הכניסה עצמה המשיבה, למעשה למצב אליו נקלעה וניסתה להסתמך על הטעות בפורטל (ראה, לצורך השוואה, הוראות סעיף 34. יד לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שכותרתו "פניסה למצב בהתנהגות פסולה").

5. אשר על כן, הנני מצטרף לעמדת חברי, הפרופ' מיגל דויטש, כאמור בסעיף 11 לחוות דעתו.

השופטת (בדימוס) אסתר קובו

מצטרפת אני לחוות דעתו המנומקת והמבוארת של חברי פרופ' דויטש ולחוות דעתו של כבי' אב ביה"ד השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב.

ואוסיף מטעמי, קודם לכל יש לפנות לתקנון, ורק לאחר מכן להוסיף פרשנויות, הסברים, ופניות לפורטל.

במקרה הנדון, השחקן אשר בחר שלא להשתתף במשחק, טרם הועמד לדין וטרם נגזר דינו ולא היה בגדר מורשע. אי שיתופו היתה בחירה עצמית ומכאן נסיון שלו או קבוצתו לכפות על המערכת עונש על פי תנאיו ולא על פי הדין.

עו"ד אורטל קליין

אני מצטרפת לחוות דעתו המנומקת של עו"ד אסף הדסי. אכן הוראות התקנון הן מעל לכל, יחד עם זאת, המשיבה 1 שואפת להטמיע מערכות טכנולוגיות מתקדמות תוך מטרה שהקבוצות תוכלנה להסתמך על האמור בהן ולהקל על העומס הרב המוטל על המשיבה 1. בנסיבות הספציפיות של מקרה זה וברצף האירועים כפי שהובא בפנינו, סבורה אני כי המשיבה 2 פעלה בתום לב והסתמכה על הפורטל לאחר שנציגי המשיבה 1 הורו לה לעשות כן. לגישתי, פועל יוצא של פסק הדין (בדעת רוב) יהיה הגברת העומס על בתי הדין שכן קבוצות יעדיפו כעת להגיש בקשות הבהרה לבתי הדין ולא לסמוך על כלי העזר או על הנחיות נציגי המשיבה 1.

לבטוף, סומכת אני ידיי על דברי חברי ענייד הדסי כי אין ולא היה מקום להתערב כמקרה זה בתוצאה כפי שהושגה בשדה המשחק.

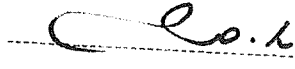
סוף דבר

הוחלט אס-כר בדעת רוב (נשיא ביהייד העליין השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, פרופי מיגל דויטש והשופטת (בדימוס) אסתר קובן), מול דעון המינוס (ענייד אסף הדסי וענייד אורטל קליין), לבטל את פסק הדין בערעור ולהשיב על כנו את פסק הדין של ביהייד המשמעת, הן ביחס להרשעת המשיבה 2 והן ביחס לקביעת ההפסד הטכני.

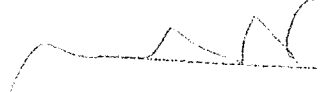
ניתן היום, 12/2/18, שלא במעמד הצדדים.

פרופי מיגל דויטש

ענייד אסף הדסי

השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב
נשיא ביהייד העליין

ענייד אורטל קליין

השופטת (בדימוס) אסתר קובן